

Z szacunkiem dla Gai

Dla tych, którzy interesują się poezją, nazwisko **ALICJI PATEY-GRABOWSKIEJ** nie może być nieznane. Autorka wielu tomów oryginalnej poezji, tłumaczonej na kilkanaście języków, między innymi przez Karla Dedeciusa i Czesława Miłosza, obdarowuje nas kolejnym zbiorem wierszy. Jej wyobraźnia eksploruje obszary historii kultury od zarania dziejów, wnika w przestrzeń kosmologii, dotyka paradoksów polityki. Jest liryczna i ostra, satyryczna i czuła.

Wiersze z tomu „Szept Gai” uniwersalnością swego przesłania **wykraczają daleko poza stereotypową tematykę poetycką**. Wskazuje na to fragment wiersza umieszczonego na tylnej stronie okładki:

*W oku cyklonu
cisza
Tylko na obrzeżach
chaos i zamęt*

*W oku cyklonu
słońce
tylko na obrzeżach
czerń i śmierć*

*Czy jesteśmy
w oku cyklonu?
„W oku cyklonu”*

Tematem jakże współczesnym i rzadkim jest na przykład „List od Niego” łączący mistyczną refleksję o Stwórcy ze światem odkrywanych

w najnowszym kosmicznym teleskopie Webba.

Niestety, nieco mylące jest umieszczenie na przedniej okładce rysunku dziewczyny, którą czytelnik odruchowo gotów uznać za tytułową Gaję. Tymczasem Gaja to starożytna grecka personifikacja matki-Ziemi, która „szepcze” tu w trwodze, zagrożona przez współczesną cywilizację. Przypomina długą, niezwykłą drogę, jaką przeszła ludzkość od zarania dziejów, mówiąc o malowidłach naciennych w jaskiniach Lascaux, czy wspominając kulturę sumeryjską...

(...)
*O potopie
śpiewał Gilgamesz
dobry bóg Enka
Ziemie ratował...*
(...)

Biegną bizony
poprzez ściany jaskiń
tysiące lat
pod stalaktytami
Dłoń odcisnięta
w rytualnym szale
uwiecznić czas
Zatrzymać walec! (...)

„Szepcze Gaja”

A współcześnie? Tu spotykamy wielką wagę, ale i pełen zadumy uśmiech Stańczyka.

*Na zdjęciu
bobasek
golasek
pełzająca stodycz
mignonne
Kto by pomyślał
że ten
którego ręce splamione
krwią
To on.
(...)
„Dyktator”*

Znając autorkę trudno się nie spodziewać nawiązania do dramatycznych okresów we współczesnej historii Polski.

*Dęby katyńskie
korzeniami
w pamięć
Dęby pamięci
rozlistne nadzieją
że nie zapomni ojczyzna
o synach
dla unicestwienia
przysypanych ziemią(...)*

„Dęby pamięci”

W paru utworach można zauważyć rozumiejące spojrzenie na kobietę, trudną rzeczywistość, ale bez feministycznego zacięcia.

(...)*Lepiej nie myśleć
Więc...
Przypalony garnek
kołem ratunkowym
deską której się czepiasz
przed nawalnicą myśli
Lęku Przeróżenia(...)*

W zbiorze znajdziemy sporo wierszy odnoszących się do tematyki poezji i poetów, wierszy lirycznych, mądrych, czułych (np. „Ballada o stokrotce”), ale też gniewnych (...)

*Poeta
zaplątał się
w Historię
która go dusi
dławi głos*

- I po co Ci to było?

Powtarza sumienie

- Po co ci to było?

(...)

„Poetom ku przestrodze”

(Dla Ezry Pounda i innych)

Autorka wyróżnia poezję ulubionych twórców: Norwida w parafrazie „Do Ciebie Norwidzie” i Eliota („Datta Om”).

Nie odżegnując się od swej renomy poetki uczuć, umieszcza poruszające wiersze miłosne, głównie o późnej miłości. Zmysłowe i mistyczne.

(...)

*Tam
u kresu drogi
powietrze zastyga
mgła opada na ziemię
I jak
z nieprzejrzystej materii
wyłuskać światło?*

*A jednak
spotkaliśmy się*

„U kresu początku”

To tylko kilka przykładów. Nie sposób dać wyczerpującego opisu tego nie opasłego (osiemdziesiąt cztery pozycje), a w rzeczywistości niezmiernie bogatego zbioru poezji, w którym spojrzenie na kosmos i naturę przeplata się z wielostronnym, często zaskakującym spojrzeniem na człowieka. A jak opisać świetny warsztat poetycki?

Tę książkę po prostu trzeba przeczytać. ❖

Alicja Patey-Grabowska, Szept Gai, Oficyna Wydawnicza Volumen, Warszawa 2022, ss. 124

XXIII Agon Poetycki
O Wieniec Akantu

Redakcja miesięcznika „Akant”, nawiązując do swych symbolicznych korzeni śródziemnomorskich, ogłasza dwudzieste trzecie zawody poetyckie dla wszystkich bez wyjątku twórców, pragnących zmierzyć się na arenie tematu:

Ja i ty...

Do zawodów zostaną dopuszczone te wiersze, które w sposób mniej lub bardziej bezpośredni nawiązywać będą do tego – określonego w temacie zawodów, niezmiernie bogatego obszaru egzystencjalno-kulturowego.

Utworki, nigdzie nie publikowane i nie wysyłane na inny konkurs, w ilości od jednego do czterech, opatrzone godłem, należy nadsyłać pod adresem: Redakcja „Akantu”, 85-010 Bydgoszcz, ul. Dworcowa 62/1 – do 15 stycznia 2023 roku.

Jury przyzna sześć nagród:
Grand Prix – 300 zł
I nagroda – 200 zł
II nagroda – 100 zł
dwie III nagrody – po 50 zł

Jury, mając możliwość nieprzyznania którejś z nagród, dokona również wyróżnienia poprzez wybór utworów do publikacji w „Akancie”, a także w almanachu pokonkursowym.

Wyniki agonu ogłoszone zostaną na łamach miesięcznika „Akant” w lutym 2023 roku wraz z tematem kolejnego agonu poetyckiego.

„Akant” do bibliotek

Coraz więcej bibliotek, które nie mają prawa do otrzymania egzemplarza obowiązkowego (tylko 15 bibliotek), przesyłanego przez Poczta Polska za darmo, prosi o „Akant”.

Nie jesteśmy w stanie sprostać tym potrzebom, bowiem wysyłka jednego egzemplarza kosztuje 7 złotych, co w skali całego roku daje około 100 zł. Prosimy więc Czytelników i Autorów o wpłacenie na cel wysyłki bibliotecznej dowolnej kwoty. Co miesiąc publikować będziemy efekty zbiórki oraz informacje, która biblioteka została objęta tą akcją. Wpłacając na ten cel można też wskazać bibliotekę, którą należałoby wzbogacić „Akantem”. Najpierw należy zapytać się o zgodę.

Prosimy o wpłaty z dopiskiem *Biblioteka*.

Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych
Nr konta Bank PEKAO SA I Oddział Bydgoszcz
03124011831111001002291025